

VII. SJEZD OS STAVBA ČR BUDE V ÚNORU 2015, ROZHODL VI. SNĚM ODBOROVÉHO SVAZU STAVBA ČESKÉ REPUBLIKY

Za řízení Petra Janouška se 11. prosince 2013 konal v Praze VI. Sněm Odborového svazu Stavba České republiky (OS Stavba ČR). Účastníci nejdříve minutou ticha uctili památku Dušana Barčíka, uznávaného a oblíbeného předsedy Integrovaného odborového svazu Slovenska, a pak projednali šestnáct bodů programu. Kromě jiného rozhodli o svolání VII. sjezdu OS Stavba ČR, schválen byl také klíč pro počet delegátů a ustavení komise pro přípravu tohoto vrcholného jednání odborového svazu. Uskuteční se 6. – 7. února 2015 v Praze, v Hotelu Olšanka.

Dále se Stanislav Antoniv zastavil u kolektivní smlouvy vyššího stupně (KSVS), jejíž uzavření v loňském roce lze považovat za úspěch a dobrý základ pro další vyjednávání v situaci, kdy stavebnictví prochází nevídanou krizí a řada firem doslova zápasí o holou existenci.

Za této situace je práce odborových funkcio-

po volbě pracovního předsednictva, pracovních komisí a skrutátorů byla po projednání schválena kontrola usnesení z V. Sněmu OS Stavba ČR z května loňského roku. Písemnou zprávu o činnosti Předsednictva OS od 15. 5. 2013 doplnil Stanislav Antoniv, předseda svazu.

Nejdříve se zmínil o tom, že o závažných aktuálních událostech byli členové OS Stavba ČR zevrubně informováni na regionálních konferencích – jednalo se především o situaci ve vedení ČMKOS, kde po zvolení Jaroslava Zavadila poslancem Parlamentu ČR, byl pověřen vedením největší odborové centrály v zemi její první místopředseda Václav Pícl. Stanislav Antoniv zdůraznil, že Josefa Středulu, současného předsedu OS KOVO, budou v jeho kandidatuře na předsedu ČMKOS plně podporovat stavbařské odbory, které ho do této vrcholné funkce nominovaly.

V další části pak Stanislav Antoniv podrobně hovořil o politické povolební situaci, zastavil se u jednání s představiteli vítězných stran koalice ČSSD, ANO a KDU-ČSL. Kromě jiného konstatoval, že tyto strany zatím nemají dostatek odborníků, kteří by mohli rychle a účinně čelit stále prohlubující se krizové situaci ve stavebnictví. „To není chyba lidí – zaměstnanců a podnikatelů, ale chyba politiků, kteří si v dostatečné míře neuvědomují hloubku krize v odvětví, které bylo a je odsouváno do pozadí zá-

Pozorní účastníci VI. Sněmu OS Stavba ČR.

Foto: Jan Hábík

jmu,“ uvedl předseda OS Stavba ČR. Naději na zlepšení vidí v tom, že nová vláda Bohuslava Sobotky (ČSSD) určitě nebude horší než vláda, v níž dominovala až likvidační politika Miroslava Kalouska (TOP 09) a Petra Nečase (ODS). Důvod k jásání to však není, neboť naděje na zlepšení situace ve stavebnictví bude spíše než v roce 2015 až v roce 2016.

nářů mnohem složitější a těžší. Stanislav Antoniv poděkoval všem kolegyním a kolegům v základních organizacích a všem funkcionářům v regionech, kteří hájí zájmy odborářů. Všichni pracovníci OS Stavba ČR jim budou v jejich úsilí nápomocni, ubezpečil předseda svazu.

(Pokračování na str. 2)

ÚČASTNILI JSME SE II. SJEZDU INTEGROVANÉHO ODBOROVÉHO ZVÁZU

Ve dnech 13. a 14. prosince 2013 se v Bratislavě uskutečnil II. sjezd Integrovaného odborového svazu (IOZ), kterého se jako hosté zúčastnili předseda a místopředseda Odborového svazu Stavba ČR Stanislav Antoniv a Milan Vomela.

Na sjezd, který se podle stanov IOZ koná jednou za pět let, bylo pozváno 98 delegátů, kteří zastupovali 12 095 členů. Přítomno bylo 81 delegátů, tedy 82,6 procenta zvolených delegátů.

V roce 2009, kdy IOZ vznikl, měl 17 858 členů, což ukazuje, že se obdobně jako my, potýká s úbytkem členů. Další vývoj je však specifický, a je dobré si ho připomenout ve stručnosti alespoň v bodech:

- Mezi I. a II. sjezdem IOZ byly u našich východních sousedů dvojice poslanecké volby a tři vlády Slovenské republiky.

V Bratislavě byli také představitelé OS Stavba ČR. Foto archiv

- Mezi sjezdy se konalo 10 zasedání Sněmu IOZ, 29 zasedání Předsednictva IOZ, z toho osm výjezdních v konkrétních firmách, proběhlo také 16 zasedání Revizní komise IOZ.

- Mezi I. a II. sjezdem měl IOZ čtyři regiony – Bratislavu, Žilinu, Nitru a Košice.

Na II. sjezdu IOZ byly schváleny tyto změny:

- Nyní má IOZ 3 regiony – západ, střed a východ.
 - IOZ má 5 sekcí a uzavřené tři kolektivní smlouvy vyššího stupně.
 - Z odvodu 35 procent členských příspěvků ze ZO IOZ vytváří povinně „Stávkový fond“ a „Podpůrný fond“.
 - Sjezd schválil (pouze o jeden hlas) změnu stanov IOZ, nový Program IOZ na dalších pět let.
 - II. sjezd také zvolil Martu Brodzianskou, jako jedinou kandidátku, předsedkyni IOZ. Ze 79 odevzdaných hlasů obdržela 75, což je 94,6 procenta.
- Kromě toho sjezd zvolil jednomyslně tříčlennou Revizní komisi a potvrdil členy S-IOZ a P-IOZ.

Stanislav ANTONIV

VII. SJEZD OS STAVBA ČR BUDE V ÚNORU 2015, ROZHODL VI. SNĚM ODBOROVÉHO SVAZU STAVBA ČESKÉ REPUBLIKY

(Dokončení ze str. 1)

V další části vzal po projednání Sněm OS Stavba ČR na vědomí Zprávu o průběžném plnění Programu, usnesení a rezoluci VI. sjezdu OS Stavba ČR. Kromě jiného je v ní konstatováno, že „se i nadále v zásadě daří udržet nezbytnou úroveň pracovněprávní ochrany zaměstnanců a postavení odborových organizací jako zástupců zaměstnanců, jakož i další rozvoj sociálního dialogu v rámci odvětví stavebnictví.“

Po diskuzi bylo schváleno rozhodnutí o svolání VII. sjezdu OS Stavba ČR, určení klíče pro počet delegátů a návrh usnesení pro přípravu tohoto sjezdu – podrobněji viz Usnesení k bodu č. 7.

Při projednávání početního stavu členů a ZO/MO OS Stavba ČR se v diskuzi hovořilo o tom, že krize ve stavebnictví se odráží na početním stavu členů s tím, že ne vše je možné svalovat na krizi v odvětví. Místopředseda svazu Milan Vomela připomněl, že se stále dostatečně nedaří propagovat činnost odborů, přestože se jasně ukazuje, že tam, kde působí odbory, mají zaměstnanci lepší pracovní podmínky.

Při projednávání plánu práce OS Stavba za rok 2014 se diskutovalo o tom, že jsou stále častější problémy s uvolňováním členů na školení i regionální konference. K tomuto bodu se vrátíme v příštím čísle Stavebníka, kde zveřejníme přehled termínů regionálních konferencí a školení funkcionářů ZO/MO OS Stavba ČR.

V písemném podkladu Zprávy Revizní komise OS Stavba ČR, kterou vzal Sněm na vědomí, bylo kromě jiného uvedeno: „Pravidelnou činností revizní komise byla kontrola účetních dokladů a pokladny. V uplynulém období nebyly v pokladně zjištěny nesrovnalosti, případné menší nedostatky v účetních dokladech byly vždy odstraněny. Další pravidelnou činností revizní komise je kontrola odvodu členských příspěvků. Bylo konstatováno, že v platební kázní ZO a MO nedochází k zásadním nedostatkům. Revizní komise sledovala hospodaření s movitým a finančním majetkem a průběžné čerpání rozpočtu OS. V této oblasti nebyly shledány podstatné nedostatky. V uplynulém období neobdržela Revizní komise

ze strany ZO a MO žádné podněty k šetření a toto nebylo prováděno.“

Sněm projednal všech šestnáct bodů (některé jsme vědomě vynechali) a kromě jiného schválil také rozpočet OS Stavba ČR dle jeho jednotlivých středisek včetně důvodové zprávy a prodej spo-

lečnosti Servisní projektová s.r.o. formou prodeje obchodního podílu OS Stavba ČR ve společnosti Servisní projektová s.r.o. Dále zmocňuje komisi Sněmu OS Stavba ČR další přípravou VII. sjezdu OS Stavba ČR.

(ha)

Předsednictvo VI. Sněmu OS Stavba ČR: Stanislav Antoniv (zleva), předseda OS, Milan Vomela, místopředseda OS, Petr Janoušek, člen Předsednictva OS a řídící sněmu a Josef Pechan, předseda Revizní komise OS.
Foto: Jan Hábík

USNESENÍ K BODU Č. 7:

Sněm OS Stavba po projednání

A) svolává VII. sjezd OS Stavba v termínu 6. – 7. 2. 2015 (pátek – sobota), místo konání Praha, Hotel Olšanka.

B) schvaluje

1. Komisi pro přípravu VII. sjezdu OS Stavba ČR ve složení:

S. Antoniv – předseda komise

Ing. M. Vomela – místopředseda komise

J. Vach – tajemník komise

členové komise:

P. Janoušek, P. Meyer, Bc. V. Ptáček, M. Strnad, M. Fišer, T. Krejčí, Bc. J. Pechan, JUDr. L. Dlouhý, ing. P. Zítka.

2. klíč k volbě delegátů na VII. sjezd OS Stavba ČR, 1 delegát na každých 130 členů odborového svazu ze stavu členské základny k 30. červnu 2014

C. zmocňuje Komisi Sněmu OS Stavba ČR další přípravou VII. sjezdu OS Stavba ČR

PŘEDSEDNICTVO OS STAVBA ČR PŘIJALO DŮLEŽITÉ ZÁVĚRY

Letošní první (v lednu) jednání Předsednictva OS Stavba ČR, které mělo na programu 12 bodů, přijalo důležité závěry. Například o svolání VII. Sněmu OS Stavba na 14. května do Prahy, návrhu Dodatku č. 1 ke kolektivní smlouvě vyššího stupně (KSVS), podle něhož by minimální mzdové tarify vzrostly průměrně o 1,4 procenta, a o uspořádání a programu regionálních konferencí.

Po kontrole protokolu z minulého (listopadového) zasedání Předsednictva OS Stavba ČR hovořil o aktuálních otázkách svazu předseda Stanislav Antoniv. Zabýval se zejména složitým a komplikovaným jednáním s představiteli Svazu podnikatelů ve stavebnictví (SPS) v ČR, vyzdvihl vstřícný přístup premiéra Bohumila Sobotky k požadavkům stavebníků odborů, vrátil se k jednání s Pavlem Bělobrádkem, předsedou KDU-ČSL, a informoval o aktuální situaci v ČMKOS. Předsednictvo vzalo jeho aktuální informace na vědomí.

Předsednictvo také projednalo a vzalo na vědomí plnění závěrů VI. Sněmu OS Stavba ČR a uložilo předsedovi svolat na 14. května 2014 do Prahy VII. Sněm OS Stavba ČR. Schváleno také bylo organizační a obsahové zabezpečení tohoto Sněmu.

Po velké a místy bouřlivé diskusi schválilo Před-

Pohled na jednání Předsednictva OS Stavba ČR.
Foto: Zdeněk Švehla

sednictvo OS návrh Dodatku č. 1 ke KSVS na roky 2013 – 2016, jehož předmětem je změna části F, článku 33, písm. a) Minimální mzdové tarify, a to s průměrným nárůstem těchto tarifů lineárně o 1,4 procenta. V diskusi bylo zdůrazněno, že jde o konstruktivní a reálný návrh, který je vlastně minimálním požadavkem (míra inflace vyhlášená ČSÚ), který nemůže ohrozit finanční stabilitu zaměstnavatelů ani v pokračující krizi

odvětví stavebnictví. Předseda komise kolektivního vyjednávání pak ubezpečil Předsednictvo, že komise se bude při prosazování více než oprávněného požadavku odborářů snažit vyčerpat všechny možnosti dané zákonem o kolektivním vyjednávání.

Předsednictvo OS Stavba ČR také rozhodlo o svolání a schválení programu Regionálních konferencí – podrobně o něm budete informováni v příštím čísle Stavebníka.

Dále Předsednictvo OS Stavba ČR vzalo na vědomí zprávu z II. sjezdu Integrovaného odborového svazu v Bratislavě (podrobněji na str. 1) a o konání prosincového kongresu BWI v Bangkoku.

Po diskuzi vzalo Předsednictvo OS Stavba ČR na vědomí informace a přípravě VI. sjezdu ČMKOS a schválilo nominaci Víta Samka na místopředsedu ČMKOS.

Po projednání vzalo Předsednictvo OS Stavba ČR také na vědomí vyhodnocení Dohody o vzájemné spolupráci se Sdružením nájemníků (SON) ČR. Jeho předseda Milan Taraba kromě jiného upozornil, že mimo osobních porad SON dále rozšířil služby v elektronickém poradenství a na poradenské telefonní lince.

Ke službám SON v oblasti právní, ekonomické a organizační se vrátíme podrobně v příštím čísle Stavebníka.

(ha)

NOVELIZACE ZÁKONÍKU PRÁCE OD 1. 1. 2014

V souvislosti s účinností nového občanského zákoníku – zákona č. 89/2012 Sb., (dále NOZ) od 1. ledna 2014 dochází ke stejnému datu k novelizaci zákoníku práce – zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále ZP). Byl přijat zákon č. 303/2013 Sb., jímž se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, který ve své části šedesáté sedmé mění zákoník práce.

Nový občanský zákoník přináší nejrozsáhlejší systémovou změnu v našem právním řádu, zásadní koncepční změnu v oblasti soukromého práva. Je třeba zdůraznit, že zákoník práce zůstává samostatným kodexem, upravujícím oblast pracovněprávních vztahů, a tak má prioritní vůči občanskému zákoníku. **ZP je zvláštní právní předpisem, proto má přednost před NOZ.**

Tato skutečnost vyplývá z § 2401 NOZ, který stanoví, že pracovní poměr, jakož i práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele z pracovního poměru, upravuje jiný zákon (tj. ZP). **To znamená, že mezi zákoníkem práce a novým občanským zákoníkem je vztah subsidiarity: pracovněprávní vztahy se řídí ZP a teprve když ZP právní vztah neupravuje, lze použít NOZ!**

Vzhledem k některým principiálním a terminologickým odlišnostem mezi oběma zmíněnými soukromoprávními kodexy byly přijaty zákonem č. 303/2013 Sb., provedeny části šedesátou sedmou legislativně technické i věcné změny v ZP celkem ve 45 bodech (a přechodná ustanovení).

Jednou z nejdůležitějších změn v ZP ve znění účinném od 1. 1. 2014 je **ustanovení § 1a ZP, který prostřednictvím zásad pracovního**

práva definuje veřejný pořádek, což posiluje uplatnění absolutní neplatnosti v oblasti pracovněprávních vztahů a zjednodušuje výklad kogentnosti a dispozitivnosti norem ZP. Nový občanský zákoník je totiž založen na posílení relativní neplatnosti právního jednání. Význam tohoto § 1a ZP spočívá zejména v tom, že určuje zá-

sady zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, jež vyjadřují hodnoty, které chrání veřejný pořádek.

Zákoník práce tak bude mít i v nové právní úpravě zachovány vlastní právní zásady definující veřejný pořádek, což má rozhodující význam z hlediska posuzování absolutní neplatnosti právního jednání. Právní regulace spíše podle kogentních norem (tj. norem, od kterých se nelze odchýlit) je nadále zachována v pracovněprávní úpravě, v níž se projevuje veřejný zájem na právní ochraně slabší strany, kterou je nepochybně zaměstnanec.

Ustanovení zákoníku práce, od kterých se bude možné odchýlit pouze ve prospěch zaměstnance, jsou obsažena v § 363. Lze shrnout, že od pravidel obsažených v ZP se smluvní strany od 1. 1. 2014 nebudou moci odchýlit, pokud

- ZP takovou odchylku výslovně zakazuje,

- dojde k narušení dobrých mravů,
- dojde k narušení veřejného pořádku,
- jde o pravidlo uveřejněné v § 363 ZP, avšak je možná odchylka jen ve prospěch zaměstnance,
- zákon nebo kolektivní smlouva stanoví určitě právo jako nejméně nebo nejvýše přípustné a v důsledku odchylky by mělo dojít k úpravě nižší nebo vyšší (§ 4a odst. 1 ZP).

Nově se v zákoníku práce objevuje pojem, že k určitému právnímu jednání „**se nepřihlíží**“. To znamená, že je nicotné, neexistuje, a proto nemůže mít ani žádné právní následky.

Pojem „právní úkon“ se nahrazuje pojmem „**právní jednání**“.

Pojem „způsobilost k právním úkonům“ se nahrazuje pojmem „**svěprávnost**“.

V novém § 56a ZP se upravuje okamžité zrušení pracovního poměru zákonným zástupcem nezletilého zaměstnance, v § 77 odst. 4 až 6 ZP se upravuje okamžité zrušení dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zákonným zástupcem nezletilého.

Velmi důležité je nové ustanovení § 346d ZP, jež obsahuje pravidla vylučující použití některých institutů nového občanského zákoníku, které se i přes zásadu subsidiarity na oblast pracovněprávních vztahů nepoužijí.

Následný § 346e ZP potom stanoví, že když se odchýlí smluvní strany od úpravy uvedené v § 346d ZP, nepřihlíží se k tomu. Smyslem této právní úpravy je vyloučit konkrétní taxativně uvedené právní instituty z použití na pracovněprávní vztahy, což mimo jiné deklaruje autonomní postavení zákoníku práce v rámci soukromého práva.

Stránku připravil:
JUDr. Lubomír DLOUHÝ

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK A KOLEKTIVNÍ SMLOUVY

Pojednání o novém občanském zákoníku a kolektivních smlouvách je další v řadě navzájem souvisejících a navazujících informací v souvislosti s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku od 1. ledna 2014 (dále NOZ), které mají pomoci základním a místním organizacím OS Stavba ČR orientovat se alespoň v nejzákladnějších změnách v právních předpisech, týkajících se postavení a činnosti odborových organizací od 1. 1. 2014.

Zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, s účinností od 1. 1. 2014 ve své části šedesáté sedmé obsahuje změnu zákoníku práce. Tato změna se týká některých pracovněprávních institutů, o kterých se pojednává v článku Novelizace zákoníku práce od 1. ledna 2014 (viz článek nahoře), ale i oblasti uzavírání kolektivních smluv.

Velmi významný je § 23 odst. 4 ZP, který stanoví, že postup při uzavírání kolektivní smlouvy včetně řešení sporů mezi smluvními stranami se řídí zákonem upravujícím kolektivní vyjednávání. Tímto zákonem je zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů. **Použití tohoto zákona bude mít, pokud se týká procesu směřujícího k uzavření kolektivní smlouvy, přednost před občanským zákoníkem!** Při uzavírání kolektivní smlouvy se tudíž nepoužije právní úprava obsažená v § 1731 až 1745 NOZ.

Rovněž další paragrafy ZP zcela jasně stanoví svými negativními odkazy zakazujícími použití pro kolektivní smlouvu některá ustanovení občanského zákoníku právní specifickou právní úpravu kolektivní smlouvy jako smlouvy svého druhu.

Podle § 28 ZP kolektivní smlouvu není možné

nahradit jinou smlouvou, není možné domáhat se relativní neúčinnosti kolektivní smlouvy (podle stávajícího občanského zákoníku institut odporovatelnosti právním úkonům). Kolektivní smlouvu není možné ani zrušit odstoupením jedné ze smluvních stran. **Sjednají-li si**

V kolektivních smlouvách se nepřihlíží k ujednáním, která zaměstnancům zkracují práva stanovená zákonem, nebo jim ukládají povinnosti, které nemají oporu v zákoně. (§ 23 odst. 1 ZP)

smluvní strany právo odstoupit od smlouvy, nepřihlíží se k tomu (jde o nicotné právní jednání, tedy neexistuje).

Ke změně dochází rovněž v § 23 odst. 1 ZP, kde dochází k přeformulování a doplnění o nové pravidlo: **v kolektivních smlouvách se nepřihlíží k ujednáním, která zaměstnancům zkracují práva stanovená zákonem,**

nebo jim ukládají povinnosti, které nemají oporu v zákoně.

V § 27 ZP se stanoví nová formulace, že k ujednáním v podnikové kolektivní smlouvě, která upravují práva z pracovněprávních vztahů zaměstnanců v menším rozsahu než KSVS, se nepřihlíží. Kolektivní smlouva musí být uzavřena písemně a podepsána smluvními stranami na jedné listině, jinak se k ní nepřihlíží.

Pro úplnost je třeba zmínit ještě změnu v § 286 odst. 3 ZP, který mimo jiné stanoví, že kolektivně vyjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy může jen odborová organizace nebo její **pobočná organizace, jestliže ji k tomu opravňují stanovy odborové organizace.** (Tím se mění slova „organizační složka, která má právo jednat jménem odborové organizace.“) Tato změna má však povahu legislativně technickou.

Z výše uvedeného vyplývá, že v důsledku nové právní úpravy od 1. 1. 2014 došlo v oblasti kolektivního vyjednávání k dílčím změnám v právní úpravě ZP ve vztahu k NOZ, které v **oblasti uzavírání kolektivních smluv a samotného pojetí těchto smluv respektují specifické pojetí dosavadní právní úpravy**, zpřesňují a doplňují některé formulace v zákoníku práce. Je důležité, že zároveň zachovávají podstatu právní úpravy kolektivního vyjednávání a jeho výsledného produktu – kolektivní smlouvy.

ODBOROVÉ ORGANIZACE A DANĚ Z PŘÍJMŮ OD 1. LEDNA 2014

Od 1. ledna 2014 dochází v hospodaření odborových organizací ke změně související se zákonem o dani z příjmů. Tyto změny vyplývají ze zákonného opatření Senátu o změně daňových zákonů souvisejících a navazujících na rekonstrukci soukromého práva a změny některých dalších zákonů uvedených v částce č. 134/2013 Sb., ze dne 5. 11. 2013.

K této zásadní změně jsem vybrala nejdůležitější informace, přičemž metodika k benefitům, daním i občanskému zákoníku bude uveřejněna v některém z čísel časopisu SONDY. Protože jde v hospodaření základních organizací o změny, které se ve stručnosti jen těžko vysvětlují, tak alespoň v bodech upozorňuji na změny dotýkající se zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), v platném znění.

Co se tedy změnilo, na co je třeba dát si zejména pozor:

1. Používá se název **veřejně prospěšný poplatník**, místo dřívějšího občanského

- zaměstnavatel může poskytnout **bezúplatné plnění podle dohody v kolektivní smlouvě, nebo na základě smlouvy o bezúplatném plnění** (používá se, tam kde není kolektivní smlouva), **nebo lze kombinovat obě možnosti**, **- bezúplatné plnění na činnost odborové organizace může dárce poskytnout také na financování veškeré její činnosti.**

POZOR: Za poskytnutí tohoto plnění se dárci nedostane žádné protihodnoty. Pokud bude požadovat dárce protislужbu, jedná se o výkon činnosti, který je předmětem daně z příjmu právnických osob.

MĚLI BYSTE VĚDĚT:

- Odborové organizace mohou nadále vést jednoduché účetnictví.
- Platí to i pro nově vzniklé odborové organizace od 1. ledna 2014.

sdržení. Podle § 17a) je veřejně prospěšným poplatníkem ten poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné

Ilustrace:
archív

moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním. Z toho je zřejmé, že **odborové organizace jsou veřejně prospěšným poplatníkem s ohledem na skutečnost, že nejsou uvedeny v okruhu právnických osob, které veřejně prospěšným poplatníkem nejsou** (viz § 17a odst. 2 ZDP).

2. Osвобоzení od daně se týká, stejně jako dosud, příspěvků a podpor vyplacených z prostředků odborové organizace – § 4 odst. 1 písmeno k)
3. **Příjem:** členské příspěvky – jsou od daní osvobozeny (jako dosud – § 19 odst. 1 písm. a) bod 3). **NEPODÁVÁ SE DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ.**
4. **Příjem:** úroky z běžného účtu - od 1. 1. 2014 se úroky nerozlišují, zda jsou z běžného, nebo vkladového účtu: **podléhají srážkové dani (§36 odst. 9 – daň 19%)**, přičemž **srážkovou daň bude srážet banka.** **Důležitá souvislost: NEPODÁVÁ SE DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ.**
5. Dary od zaměstnavatelů na činnost ZO – změna pojmenování na **dary na bezúplatné plnění:**

- finanční plnění z kolektivních smluv, ze sociálního fondu nebo ze zisku po zdanění,
- podmínky stanovené v § 15 odst. 1 a § 20 odst. 8 si může poskytovatel odečíst od základu daně,

Důležitá souvislost: **NEPODÁVÁ SE DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ.**

Základní náležitosti smlouvy o bezúplatném plnění:

- 1) Bezplatnost
- 2) Kdo je poskytovatel
- 3) Komu je bezúplatné plnění určeno
- 4) Hodnota bezúplatného plnění
- 5) Jednoznačně vymezený účel, na který má být poskytnuté plnění použito

Osvobodit bezúplatné příjmy lze u veřejně prospěšných poplatníků podle § 19a, pokud takto získané prostředky použijí pro činnosti, nebo účely v ustanovení § 15 odst. 1, nebo § 20 odst. 8, například v oblasti ochrany dětí a mládeže občanských a lidských práv, ochrany zdraví.

V případě porušení podmínky, bude tento bezúplatný příjem dodatečně zdaněn v roce porušení podmínky.

Základní pravidlo:

A. Předmětem daně nejsou (podle § 18a odst. 1) příjmy z nepodnikatelské činnosti za podmínky, že výdaje vynaložené v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší, dotace, příspěvek, podpora nebo obdobná plnění z veřejných rozpočtů.

B. Předmětem daně je vždy (podle § 18a odst. 2) příjem z reklamy, z členského příspěvku podle stanov, statutu – ten je následně osvobozen, v podobě úroku, z nájemného s výjimkou nájmu státního podniku.

U odborové organizace se příjmy posu-

zuji za celé zdaňovací období podle jednotlivých druhů činnosti, což dosud vždy bylo. Výdaje k těmto činnostem však musí být rovny nebo vyšší než jejich příjmy. Přitom platí:

- Pokud jejich příjmy převyšují výdaje, tak je tento rozdíl předmětem daně a podává se daňové přiznání.

- Ostatní výše neuvedené příjmy jsou předmětem daně.

Ostatní důležité informace:

1. Veškeré příjmy fyzických a právnických osob z nabytí dědictví nebo odkazu jsou osvobozeny od daně z příjmů.
2. **Fyzické osoby** – mají možnost vypořádat svou roční daňovou povinnost podáním daňového přiznání i v případě příjmu ze závislé činnosti zdaněného zvláštní sazbou daně (srážková daň u dohody o provedení práce do 10 000,- Kč).
3. **Fyzické osoby** – zvyšuje se hranice u příležitostných příjmů nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí na 30 000,- Kč.
4. **Fyzické osoby** – příjmy z dohod o provedení práce – srážková daň – zvyšuje se limit z 5 000,- Kč na **10 000,- Kč.**
5. Odměna za výkon funkce v orgánech odborové organizace, a to v peněžní i nepeněžní formě, je u příjemce zdanitelný příjem a odborová organizace má povinnost z této odměny odvést zálohu na daň, ruší se srážková daň u odměn do 5.000,- Kč. Nově se i z nejnižších funkčních požitků u vedlejšího plátce sráží záloha na daň, a tak **je-li výkon funkce tzv. vedlejším zaměstnáním, je dotčený po skončení roku povinen podat daňové přiznání!**
6. Odpočet darů na veřejně prospěšné účely:
- u fyzických osob ve výši až 15 %,
- u právnických osob 10 %.
7. **Fyzické osoby:** je zachována možnost odpočtu členských příspěvků odborové organizaci ve výši 1,5 % zdanitelných příjmů s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní až do výše 3 000,- Kč ročně.

Nadále platí, že si odborové organizace mohou v případě zjištěného základu daně tento základ snížit podle §34 až o 30 %, maximálně o 1 000 000,- Kč, použijí-li získané prostředky touto úsporou na dani ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, které nejsou předmětem daně, a to nejpозději ve třech bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích.

Odborová organizace nemá povinnost podat daňové přiznání, když:

- 1) **Má pouze příjmy** – které nejsou předmětem daně,
- od daně osvobozené,
- z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

2) **Nemá povinnost uplatnit postup podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 9** – úspora na dani z daňových přiznání minulých let, a nebyla dodržena podmínka.

Poznámka: Zákon nepřikazuje tuto skutečnost oznámit příslušnému finančnímu úřadu, ale můžete to udělat.

Ve stručnosti, někdy i heslovitě, uvedená pravidla se týkají většiny základních a místních organizací, které mají příjem z členských příspěvků, úroků bank, darů (bezúplatného plnění) od zaměstnavatele, kdy dosažené příjmy jsou vyšší než související výdaje vynaložené na jejich dosažení, týkající se jednotlivých činností, které vykonávají pro své členy.

Vlasta EISENHAMEROVÁ

BEZPEČNOST PŘI PRÁCI NENÍ VE VŠECH FIRMÁCH SAMOZŘEJMOSTÍ

Prosazování a dohled nad dodržováním pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) patří neodmyslitelně k činnosti v těch firmách a společnostech, kde působí odborové organizace OS Stavba ČR. Zdaleka to tedy neplatí pro všechny stavební firmy v České republice.

V rozhovoru na to kromě jiného upozornil **Zdeněk ŠVEHLA**, svazový inspektor bezpečnosti práce.

■ **Celé stavebnictví prochází nebývale hlubokou krizí. Projevuje se to také v BOZP?**

Samozřejmě se to odráží i v oblasti BOZP. Doposud to však nemá zásadní vliv na zajišťování základních úkolů v této oblasti. Při kontrolách zjišťuji, že základní úkoly BOZP (např. provádění kontrol a revizí strojů a zařízení, provádění školení zaměstnanců, provádění pracovních prohlídek apod.), i když jejich plnění je značně nákladné, je zajišťováno podle platné legislativy. Ale úspora prostředků ve firmách se projevuje jinak - v omezování nákladů na BOZP tam, kde se na šetření dosud příliš nehledělo. Například se přepracovávají

Zdeněk Švehla,
svazový inspektor
bezpečnosti práce.
Foto: archiv

směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP), pro poskytování ochranných nápojů apod. OOPP dostávají zaměstnanci v souladu s platnou legislativou, ale ne již tak, jak byli dosud zvyklí - například dostávali pracovní oděvy každý rok nebo i častěji. Zaměstnancům se nelíbí, že se jim tzv. užitné doby oděvních součástek prodlužují, ale zaměstnavatel tím vlastně zákon neporušuje. Je třeba si uvědomit, že OOPP jsou majetkem zaměstnavatele (nikoliv zaměstnance), a výměnu je nutné provést poté, když ochranný prostředek ztratí svou ochrannou funkci. A to je až na některé výjimečné případy dodrženo. U ochranných nápojů je situace obdobná. Zaměstnancům jsou ochranné nápoje poskytovány pouze v případech a ve dnech (podle teploty), kdy na ně vzniká nárok, a ne trvale bez zkoumání vlastního nároku.

■ **Jaká je vlastně BOZP přisuzována důležitost v podnikových kolektivních smlouvách, není tato oblast na okraji zájmu?**

Zaměstnanci našeho odborového svazu každoročně v letních měsících hodnotí podnikové kolektivní smlouvy (PKS), kromě jiného i oblast BOZP. S uspokojením lze konstatovat, že úroveň BOZP se v PKS postupně zvedá. Zároveň s tím je ale rovněž nutné říci, že v některých PKS se oblast BOZP prakticky nevyskytuje, v některých PKS je pouze odkaz na kolektivní smlouvu vyššího stupně bez konkretizace na podmínky vlastní společnosti. Na druhou stranu je v některých PKS oblast BOZP vypracována vzorově a obsahuje ustanovení, která jsou značně nad rámec povinností zaměstnavatele. Tím myslím zejména zvýšení částek nad rá-

mec zákoníku práce za odškodnění zaměstnanců u závažných pracovních úrazů a pozůstalých u smrtelných pracovních úrazů. K tomu, aby se situace v oblasti BOZP v PKS zlepšila, bylo vhodné, aby funkcionáři ZO před zahájením kolektivního vyjednávání poslali oblast BOZP příslušnému svazovému inspektorovi bezpečnosti práce k posouzení a případnému doplnění. Je důležité si uvědomit, že to, co platí v zákoníku práce a dalších předpisech dnes, nemusí platit za měsíc. PKS se vesměs uzavírají na období několika let, a tak to, co je v PKS uvedeno, bude platit po celou dobu jejich platnosti.

■ **Jak ve srovnání s rokem předchozím dopadly v loňském roce výsledky kontrol BOZP na pracovištích?**

Když srovnávám výsledky kontrolní činnosti v roce 2012 a 2013, musím konstatovat, že se úroveň BOZP prakticky nezměnila. A tady musím dodat - „naštěstí“. Samozřejmě, že při kontrolách zjišťuji i nedostatky, ale ty vesměs vyplývají z běžného provozu na pracovištích, a až na některé výjimky nejsou takového charakteru, že by přímo ohrožovaly bezpečnost a zdraví zaměstnanců. O tom, že se v posledních letech oblast BOZP zlepšuje, svědčí nejlépe skutečnost, že za poslední dva roky nedošlo u zaměstnanců organizací, v nichž působí náš odborový svaz, ke vzniku smrtelného pracovního úrazu. Rov-

BOZP na staveništi. Ne všichni zhotovitelé a koordinátoři dodržují důsledně povinnosti uložené jim zákonem č. 309/2006 Sb., a tím nedostatečně působí na snižování pracovní úrazovosti. V některých případech k úrazu dojde v důsledku malé informovanosti mezi jednotlivými zhotoviteli o možných rizicích a na konkrétních pracovištích a při konkrétních pracovních činnostech. Dalším, a asi nejzávažnějším problémem, je podceňování rizika ze strany vedoucích pracovníků na jednotlivých stupních řízení, ale i samotných zaměstnanců, kteří často přehlížejí rizika na pracovištích. K nejčastějším závadám patří nedostatečné zajištění výkopů, práce ve výškách a manipulace s materiálem.

■ **Jak hodnotíte úroveň současné legislativy ve vztahu k praktickému zajišťování BOZP?**

Protože v oblasti BOZP pracuji více než třicet let, dovoluji si zhodnotit úroveň legislativy v minulosti a v současnosti. Přitom si uvědomuji, že v posledních letech byly nutné změny kvůli harmonizaci našich předpisů s legislativou platnou v Evropské unii. Přesto se domnívám, že ne všechny kroky byly pro BOZP, a s tím spojenou ochranu zdraví zaměstnanců, přínosem. Jako každý „bezpečák“ nesu s nelibostí zejména zrušení vyhlášky č. 110/1975 Sb., která jasně definovala druhy pracovních úrazů (smrtelné, hromadné, těžké a ostatní), jakož i provozní havárie a poruchy technických zařízení. Nyní platné nařízení vlády č. 201/2010 Sb., je zúženo pouze na kategorie smrtelný pracovní úraz a ostatní pracovní úraz, kdy je sice trochu jinému režimu podřízen úraz s hospitalizací delší než 5 dnů, ale to je podle mne nedostatečné. Rovněž nesdílím nadšení z výrazného „očesání“ vyhlášky č. 48/1982 Sb., která řešila komplexně základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, kdy byla jednotlivá zařízení a požadavky na ně rozdrobeny do celé řady předpisů, a tak se značně zhoršil přehled o podmínkách jejich používání. Takto bych mohl pokračovat dále, ale to by nestačil prostor pro tento rozhovor.

■ **Platí toto hodnocení pro celé odvětví stavebnictví?**

Popsal jsem situaci ve firmách, kde působí naše odborové organizace. Ale zdaleka to nepředstavuje obraz celého stavebnictví v České republice. Ve stavebních firmách, zejména těch malých, je situace v BOZP naprosto odlišná, a nebojím se říci, že v některých případech přímo tragická. Nedodržují se zde vůbec žádná pravidla, BOZP je „brzdou“, a tak výsledkem je výskyt velmi závažných a smrtelných pracovních úrazů. Tyto firmy ale hodnotit nebudu, pozornost bych chtěl upřít jiným směrem - na spolupráci našeho odborového svazu s Českým báňským úřadem a se Státním úřadem inspekce práce. Dohody s těmito institucemi jsou pro nás velmi přínosné tím, že v součinnosti s nimi se nám daří řešit řadu problematických situací, ke kterým dochází v každodenní praxi. Zajímavé je vyjádření předsedy ČBÚ a generálního inspektora SÚIP, že vzájemná spolupráce se promítá i opačně - v zaměstnavatelských organizacích, kde působí základní organizace OS Stavba ČR, je oblast BOZP na výrazně vyšší úrovni než tam, kde odborové organizace nejsou.

Jan Hábík

Ilustrace: archiv

něž se radikálně snížil počet nahlášených tzv. závažných pracovních úrazů (úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů). V roce 2012 nebyl nahlášen svazové inspekci bezpečnosti práce OS Stavba ČR žádný takový úraz, vloni to byly čtyři úrazy. Ve srovnání s předchozími roky je to veliké zlepšení.

■ **V čem a u koho jsou největší rezervy v celé šíři problematiky BOZP?**

Rezervy vidím zejména ve výchově zaměstnanců k BOZP. I když jsem uvedl, že zaměstnavatelé plní své povinnosti v rámci platné legislativy, mám někdy dojem, že jsou školení formální. Zaměstnavatel je samozřejmě schopen doložit osnovu ze školení, prezenční listinu s podpisy účastníků, ale když se pak ptám zaměstnanců na některé věci, ze kterých byli proškoleni, jejich odpovědi jsou často rozpačité. Další rezervy jsou v činnosti a plnění povinností zadavatelů staveb a činnosti koordinátorů

PŘÍJEMNÉ SETKÁNÍ SE STARŠÍMI KOLEGY, BÝVALÝMI ZAMĚSTNANCI OS STAVBA ČR

V čase předvánočním, v průběhu druhého prosincového týdne, se uskutečnilo již tradiční setkání současných zaměstnanců Odborového svazu Stavba ČR se zaměstnanci, kteří si již užívají zaslouženého důchodu. Dlužno poznamenat, že tyto naši bývalí kolegové pracovní, jsou i našimi současnými kolegy odborovými, neboť si i nadále udržují členství ve svazu.

O tom, že si všichni zároveň udržují aktivní přehled o dění v OS, asi není třeba polemizovat, nicméně velmi příjemně překvapila aktivní diskuse se současným vedením svazu nad otázkami, které tuto starší generaci pálí. Z okruhu jejich zájmu lze vyjmenovat otázky kolem bydlení, občanských vztahů, zdravotnictví a další. Velmi se také zajímali o to, jakým směrem se bude nadále odborové hnutí vyvíjet.

Samozřejmě že zbyl i čas si vzájemně popovídat, podělit se se svými radostmi a úspěchy a zavzpomínat. Bylo to prostě jedno z příjemně strávených setkání - všichni účastníci se shodli, že takových není nikdy dost, a vyjádřili přání v této tradici pokračovat. Za odborovou organizaci,

kteřá tuto akci pomohla uskutečnit, již dopředu říkám - těším se na příští setkání.

Text a foto: Pavel Zítka

Setkání s bývalými zaměstnanci bylo oboustranně přínosné.

PŘEBOR STAVEBNÍCH ŠKOL VE STOLNÍM TENISU

Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb Litoměřice připravila ve dnech 4. a 5. prosince 2013 přebor ČR středních škol se stavebními obory ve stolním tenisu. Šlo o další podařenou akci u příležitosti 50letého výročí pořádání sportovních soutěží OS Stavba ČR.

Studenti stavebních škol soutěžili ve stolním tenisu. Foto: archiv

Přebor se jako každoročně konal v hale stolního tenisu Gymnázia Josefa Jungmanna v Litoměřicích. První den soutěžilo šest družstev ze středních škol. Týmy byly rozděleny do dvou skupin (A a B), přičemž do finále skupiny postoupila vždy první dvě družstva z obou tabulek, poslední družstva bojovala o 5. místo. Družstva byla oceněna poháry a diplomem.

Druhý den se soutěže jednotlivců zúčastnilo 19 studentů, kteří byli rozděleni do čtyř skupin, a podle výsledků byli dále nasazeni do herního systému. Studenti obdrželi diplomy, medaile, trička a páčky na stolní tenis.

Umístění SŠ se stavebními obory v soutěži družstev:

1. SŠ Technická, Praha 4, Zelený Pruh
2. SŠ Stavební Teplice
3. SŠST Teplice, Čelakovského 5, Ústí nad Labem
4. SŠ ESOZ, Chomutov
5. SŠ Služeb a řemesel Stochov
6. SŠPg HS Litoměřice

Celkové umístění jednotlivců:

1. Sloup Martin, SŠ Stavební Teplice
2. Šimeček Jan, SŠ Technická Praha
3. Halgaš Jan, SŠST Ústí nad Labem
4. Pleticha Robert, SŠ Technická Praha

Kateřina Martykánová

PIŠTE A FOTOGRAFUJTE DEJTE O SOBĚ VĚDĚT: ČÍM A JAK ŽIJETE

Asi znáte s určitou nadsázkou mnohokrát ověřenou zkušenost: Když se člověk nepochváí, nebo nepochlubí, nikdo jiný to za něho neudělá. Proto se redakční rada Stavebníka na vás - členky a členy základních a místních organizací Odborového svazu Stavba ČR - obrací s prosbou, abyste nám napsali o tom, čím v „základkách“ žijete, co se vám podařilo, o co se můžete podělit s ostatními.

Přítom stačí málo: poslat v elektronické podobě zprávu o pro vás důležité a vydařené akci či události na adresu vach.josef@cmkos.cz. Když nám k tomu zároveň podle možnosti zašlete i fotografii, nejlépe ve formátu jpg, bude to o to lepší, protože snímkem oživíte každou zprávu, informaci a událost, jako například ve dvou vedlejších článkách na této stránce. Navíc se lidé na fotografiích poznají - připomenou jim příjemné či zajímavé chvíle a události.

Máme pouze jednu prosbu - uvádějte vždy jméno a příjmení lidí, kterých se událost týká, a zároveň se nezapomeňte podepsat celým jménem a případně uvést, ze které základní organizace jste.

Možná vám naše prosba a žádost bude připadat poněkud zvláštní, ale nejde nám o nic jiného než o to, abychom na stránky Stavebníka dostali co nejvíce informací o všem, čím žijete, protože není v našich silách a možnostech se vašich akcí zúčastnit, navíc o nich často ani nevíme. Nebuďte zbytečně skromní a nespějte; pište a fotografujte a své články a snímky nám pošlete.

Předem vám děkuje redakční rada Stavebníka.

Zprávy z akcí nezapomeňte doplnit snímky. Foto: archiv

KOORDINAČNÍ ORGÁNY ODBOROVÉHO SVAZU OPĚT V AKCI

V závěru loňského roku se uskutečnila tradiční porada předsedů koordináčních orgánů OS (KOO), kterou zahájil a řídil Milan Vomela, místopředseda OS Stavba ČR.

Přítomní byli podrobně informováni Stanislavem Antonivem, předsedou OS Stavba ČR, o povolební situaci a zejména o výsledcích a průběhu jednání delegace ČMKOS se zástupci parlamentních stran, další podstatná část byla věnována odborovým otázkám, například Regionální konferencím OS Stavba ČR a vývoji členské základny, financování činnosti svazu apod. Nechyběly ani informace z ČMKOS - příprava jejího sjezdu, kandidatura Josefa

Středuly, předsedy OS KOVO, na post předsedy ČMKOS, apod.

Samostatnou kapitolou byly odkazy na analýzy, vývoj inflace, cíle pro kolektivní vyjednávání. Přítomní byli stručně seznámeni s výsledkem analýzy PKS v roce 2013 s konstatováním, že podrobnější výsledky jsou k dispozici u specialistů OS a regionálních manažerů. I přes krizi ve stavebnictví lze považovat výsledky kolektivního vyjednávání (KV) za velmi dobré. V tomto směru neškodí odkaz na publikaci Informační systém o pracovních podmínkách (ISPP), kde jsou podrobné výsledky ze šetření v rámci celé ČR a ve všech odvětvích.

Hodně se také hovořilo o vyjednávání na podnikové úrovni, a zmínka padla o tom, že komise

KV připraví Dodatek č. 1 KSVS. Z diskuse představitelů jednotlivých KOO vyplynulo, že vyjednávání na další období je složité. Přítomní se shodli, že i přes složitou situaci by se mělo podařit v rámci KV udržet stávající benefity, někde dojde i k jejich navýšení. Ve mzdové oblasti je situace rozdílná, ale i zde přítomní předpokládají, že dojde k mírnému růstu mezd.

Představitelé KOO se také ztotožňují s cílem ČMKOS pro vyjednávání v r. 2014, a na úrovni odvětví doporučují pro další období prosazovat udržení reálné hodnoty tarifů. Diskutovalo se i o dalším osudu odborového svazu, zejména v oblasti plnění Programu OS Stavba ČR, včetně financování činnosti svazu. Tak byla neformálně odstartována předsjezdová diskuse. Pavel ZÍTKA